

Олена Мамчиш

*„...І був вечір,
і був ранок...”*

Поезії

*Чернігів
2006*

ББК 84(4УКР=УКР)6-5
М 22

Редактор С. Реп'ях

М 22   **Мамчич О.Б.** „...І був вечір, і був ранок...”. Поезії. – Чернігів: КП „Видавництво „Чернігівські береги”, 2006. – 116 с.

ISBN 966-533-290-2

Олена Мамчич – доцент кафедри слов'янської філології Чернігівського педагогічного університету, кандидат педагогічних наук. Відмінник освіти України. Автор трьох поетичних збірок «Територія душі», «Обмани дощів» та «Покаяння», 55 наукових публікацій Її вірші публікувалися у періодичних виданнях області, часописі „Літературний Чернігів”, Всеукраїнській дитячій газеті „Ліхтарик”. Член літературної спілки „Чернігів”, член Всеукраїнської творчої спілки „Конгрес літераторів України”.

М $\frac{4702640202-62}{237-06}$

84(4УКР=УКР)6-5

ISBN 966-533-290-2

© **О.Б. Мамчич, 2006**

*Людям, дорогим моему сердцу, –
присвячую...*

Автор

Обраниця весни

У Олени Мамчич, доцента кафедри слов'янської філології Чернігівського педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, – багато турбот: лекції, семінари, екзамени, заліки. Не менше й захоплень: музика, театр, природа. Але найбільше з них – література, а якщо точніше – поезія. Ще в юності Олена завзято мережила вірші. Коли ж „подорослішала”, – побачили світ три її поетичних збірки російською мовою. Має також чимало публікацій у періодиці. В Чернігові в неї широке коло шанувальників, зокрема й серед колег, які переклали низку її віршів українською мовою.

Та ось настав час, коли Олена Борисівна почула, як хтось надиктовує їй щирі рядки. Записала до блокнота:

Я цілую, весно, твої очі...
Подих вітру
Щось мені наврочить.
Сонця промінь
Усміхається ласкаво

Небесам
Блакитно-золотавим.
Весно! Весно!
Ти – немов насланя,
Станеш гордою –
Твій погляд –
Не останній.
Все на світі – лиш для тебе
І з тобою...
Просто люди називають це
Любов'ю...

Так, не тільки коханням, а любов'ю. До краси життя, природи, людини. Адже, лише маючи в душі ці святі почуття, можеш відчути повноцінність життя, душевну наповненість.

Цими визначальними людськими рисами і позначена як особистість, так і творчість Олени Мамчич. Щоправда, все це не лежить у неї на поверхні, а ховається в лабіринтах щедрого серця, що випромінює напоєні невтоленою спрагою і шуканням сенсу щастя, смислу перебування на цьому незбагненному, загадковому світі слова.

В розмаїтті поетичних образів-символів поетки заковано мрії, бажання, надії і сподівання Олени Мамчич. В них є похмури і невеселі барви, нотки розчарування і сумніву, але переважають світлі й чисті тони, звучання бадьоре, обнадійливе, багатобіцяюче. Неспокійна рухливість думок і почуттів у вічній зміні, в невтомному пульсуванні:

Ці пристрасті неба –
Наївно-гіркі –
Чи сіре воно,
Чи блакитне...
Шле сонце правдиве
Печаль за гріхи,
Аж поки сумління
Розквітне.
В молитві кохання
Лишаючи світ,
Заманює
В пастку натхнення, –
А потім напродиво
В розповні літ
Чуже обирає наймення...

Та яке б наймення не обиралося в пере-
ливах кольорів, в мерехтінні зблисків душі,
воно завжди символізує ЛЮБОВ, ТЕПЛО,
РАДІСТЬ і СОНЯЧНІСТЬ ПОМИСЛІВ, бо
авторка світла, ясночола, бо слово її наро-
дила весна, бо воно приречене осяювати і
зігрівати все довкола себе.

Щасти ж Вам, Олено Борисівно!

Станіслав Реп'ях

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Який зухвалий,
Очманілий час.
Та обережні
Доброта і світло.
Гріхи планети
Спокушають нас.
Хоча прощати
Їй давно набридло.
А десь блукає
Запізніла віра
Голгофою
Під іменем Христа,
Надія – пташка сіра
Та безкрила,
Любов
З категоричністю перста.
Де нам шукать
Цілющого бальзаму?
Де шлях до сонця
Посеред імли?
Як довго йти нам
До святого Храму,
Що зберегти в століттях
Не змогли...

* * *

Боронь нас, Боже,
Від печалі
І неможливості кохать,
Від хитромудрої
Вуалі,
Яка скрада
Вогонь багать.
Ти все ще можеш –
Жар долоней
Зірки хвилює в небесах,
І так далеко –
Час полону,
Що згасить сонечко
В очах.
Смиренна мить
Прийде потому,
Зупинить днів
Шалений біг,
І, наче сповідь,
Приймеш втому
І те, що скоїти
Не зміг.

„...І був вечір, і був ранок..”

А поки що не гнись
У вірі,
На прю за неї
Гордо стань,
Життя легке
Тремтить на крилах
Від неймовірності бажань...

* * *

Тебе здивує і навік прилине
Примхлива щирість
Світлих почуттів,
Тож зміни у житті –
Це вже вторинне –
Взаємодія сонця і дощів.
Так, спромоглася осінь
Знять затулу,
Знайти натхнення інших
Помилки,
Бо ж винувата,
Бо ж, напевно, чула –
Кохають люди в крайнощах
Зірок.
Хвилина милозвуччя
Благоліпна,
Розвіює нальоти
Гіркоти,
Та вироста минуле
Ніжно хибне
В досягненні великої
Мети...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Неспокою горя,
Як свідків, чекай –
Нитками незрими
З'єднують рай,
У царині серця
Руйнується гріх,
І знову, і знову –
Провина – за всіх.
Безмісячна ніч
Засміялась рокам
І голосом неба
Віщує зіркам,
Щоб сонцю молились
У спадок століть –
Зневічена милість,
Прислужлива мить.
У кожного з нас –
Тільки свій талісман –
Спокуси, образи
Звабливих оман,
Та просто не знаєм,
Де вихід з п'їтьми, –
У долях блукаєм,
Захмелені ми...

* * *

Як ти гадаєш –
Буде сонце-диво,
Чи знову вітер вкриє
Теплий дім?
Чи зникне осінь у дощах
Та зливах,
Собою спинить лихоліття
Зим?
У Храмі серця буде спокій
Далі,
Чи доведеться стрінути
Біду?
Вже Доля роздала усі
Медалі –
Та тільки я –
Своєї не знайду.
Чому минаєш схрещені
Дороги
Безбарвним світлом
Під орнамент криг?
Чекаєш волі,
Йдеш до свого Бога,

„...І був вечір, і був ранок..”

У днях блукаєш,
Відмоливши гріх?
А наостанку залиши хвилину,
Що крадькома повзе
В твоїх роках,
Та ніч минеться –
І прозора днина
Знов звабить сонце
В стриманих зірках...

* * *

Солодкий смак життя –
Незграбна пастораль,
Боргів невчасних
Жадібні потуги,
Минає каяття,
Невдалий час бажань –
Неначе стрічка біла
В чорних смугах.
І вже далеко
Свіжість тих шляхів,
Де ти не був
І де земля – як диво,
Сріблястий гомін
Сонячних птахів
Летить за обрій
Дивного мотиву.
Я не прощаюсь із тобою,
Ніч,
В зірках ще світять
Різнобарвні мрії,
І чистота
Незайманих сторіч
Охороняє віру
Та надію...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Долуби наостанку
Спокуси
Та нещирість наскрізних
Дощів,
Хай від болю і сонце
Не лусне
І не зрадить своїх
Почуттів.
За кустратими хмарами
Чує
Оksamити осінніх
Примар,
Вітер грішний снігами
Вирує,
Бавить сполохи прикрощів
Чвар.
Помандрую за осінню
Зранку,
Пошукаю вечірню струну
І, відсунувши ночі фіранку,
Літню спеку собі
Поверну...

* * *

Як ці зірки
Відчути знову
І неба відстань
Осягти?
Крізь погляд осені
Суворий
Своє кохання
Пронести?
І жар душі
Не остудити,
І погляд світу
Відчувать,
І щохвилини
Щиро жити,
Не помічаючи
Проклять?
Все переконливо
Мінливо
У цьому світі
Без прикрас –
І тільки Доля,
В сніг і зливу,
Любов'ю
Захищає нас...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

У кожної Долі –
Своя булава
І шлях,
Що бентежить
І вабить,
Прощання і стрічі,
Вцілілі слова,
Що мають гірчинку кульбаби.
І правда – своя,
І надія – своя,
Хиткі сподівання
На краще...
Так боляче б'є
Ця безглузда земля,
І кидає браном
У хащі.
Спочатку відчуєш
Обійми вогнів,
А потім –
Сльозу легкокрилу,
І вистачить сонця
Та марності злив
У зоряних злетах
Безсилиях...

* * *

На лаві підсудних –
Любов посивіла,
Її засудили до страти.
Як вирок почула,
Немовби зомліла,
Безжальні побачивши
Ґрати.
За що мене судять
Ці варвари – люди?
Провини своєї – не знаю.
Хіба вони зможуть
Оману забути
І втратити стежку
До раю?
Любов не судить,
Ця спокуса – єдина,
Що править життями
Довіку, –
Замріяні миті
Лихої години
В обіймах гріховного
Крику...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

А ця історія
Неправдою була.
Доречно все згадати
Наостанку.
Дівочий біль –
Від нього вже зола,
А душу тягне
З вечора й до ранку.
Любов її несміла –
На вівтар,
Вогонь жертовний
Все зжував доценту,
Вона ж молилась –
Він усе згадав,
Відчувши важкість
Прикрого моменту.
Благають очі,
Серце – під замок,
Нема нічого,
Що б іще боліло.
Всміхнеться сонце,
І за кроком крок
Живи коханням,
Що дарує сили...

* * *

Я про тебе і гадки
Не мала,
Просто осінь свою
Зустрічала,
Їй усі негаразди
Прощала
Та оманою біль
Проорала.
І дощі, і замріяний
Вітер,
Що в пориві тебе
Не помітив,
І незграбні спокуси
Невдалі,
І льодові полони
Вокзалів –
Все прощала у безвісті
Слова,
Що втомилось від прикрощів
Знову...
Досхочу ще бажань
І терпіння,
Що в своєму безвір'ї

„...І був вечір, і був ранок..”

Не винні, –
Хоч вродливою Доля
Буває, –
А теж осінь свою
Зустрічає...

* * *

Жіноча доля – вікова сваволя
Блукання шляхом пошуку провин,
Немає жінки, що не має долі
На заздрість веснам та спокусам
Зим.
Що подарує доля в надвечір'я,
В багрянім блиску визрілих зірок?
Ковток любові, щастя на подвір'ї?
Або ж до самоти зухвалий крок?
І просить жінка дарувати волю,
Безмежність неба, сонячність тепла,
І знов за мрією покличе вірна
Доля,
Хоча від щастя – купкою – зола...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Я – Жінка
Волею буття,
І Єва, і Мадонна
Одночасно,
В любов пірнаю,
Мов у забуття,
І розумію,
Як життя прекрасне.
Я – Жінка
Долею землі,
Кидаю виклик
Всім вітрам
Невчасним,
Благаю сонце:
У полон візьми,
І відчуваю,
Як життя прекрасне.
Я – Жінка,
Всупереч гріхам
І всім закляттям
Ненаситних весен, –
Собі не зраджу,
Сонця – не віддам
І знову у зірках палких
Воскресну...

* * *

У чому сенс життя?
Можливо, – у коханні?
Незграбних почуттів
Замріяний політ,
Або ж – у днях лихих,
І перших. і останніх,
Що у вітрах пливуть
Крізь безум літ.
Дитинство і жура,
Братерство щирих
Весен
І злих снігів
Розбурхана імла,
Осінній переліт
У хмарах безтілесних
І відчуття землі
Маленького села.
Навіщо це життя,
Прекрасне і жахливе,
Початок і кінець
Обурених століть?
Позаду – крик дощів,
Попереду – ще зливи
І вкрадена у сонця
Щастя мить...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Благаю мить,
Що залишилась,
Благаю день,
Що вже мина,
Благаю сонце –
Дай же крила
І пісню,
Що в душі луна...
Не дай відчути
Бездоріжжя
Кута глухого
Чи жалю,
Хай вітер
Ще побуде ніжним –
Я мить собою
Зупиню...

* * *

Моєму Батькові
Борису

Я вдячна тобі, Доле,
За любов,
За лінощі
Буденних негараздів,
За світло
І за темряви покров,
І за гріхи
Збентеженого щастя...
Що подаруєш –
Спокій чи вітри?
Зухвалу мить
А чи промінчик сонця?
Ідемо поруч –
Тільки я і ти,
І пташка миру –
На твоїй долонці...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

*Моїй Матусі
Вірі*

Я на тебе чекаю, доню,
Зупинивши негоди долі,
Простягаю тобі долоні,
Наче сонце веду на волю.
Ви, вітри, не шуміть, не грайте, –
Небо осені – стане безкраїм,
Тільки щастя для доні дайте,
Залишивши все те, що маєм.
Я благаю тобі роками
Миті світлої для кохання,
Щоб зоря, яка буде з нами, –
Не зійшла ніколи востаннє...

* * *

Шерпіння дар Богів,
А мудрість – цілий світ,
Років бурхливих цінності –
Примарні,
Бо кривда все життя
За правдою біжить
І обкрада хвилини
Незугарні.
І мусить знову день
За ніччю грішно йти,
Прощати морок небесам
Безсонним,
Штовхає вітер хвилями
Плоти
В усі часи по смугах –
Біло-чорних...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

І знов маляю я весну
І полохливий подих
Вітру,
І сонця блиск,
І ніжну квітку –
Вогню рожеву таїну.
Торкнути хочу той бутон,
Що розтривожила природа,
Зненацька входжу у полон,
Де ожива весняна врода...

* * *

На тлі небажаних прощань,
Сумних побачень
І жалюгідності вагань,
Що смуток значать,
Не пара – праведність
Гріхів
Думок практичних...
Осіли роки
З берегів
У русла звичні,
І вже замерзли небеса
Над білим снігом,
І безголоса пісня
Вся –
Мовчання криги...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Чорні очі доріг.
Безконечна журба.
І ховається сонце
Від спеки.
Знов блукає світами
Недоля твоя
Попідтинню смеркань
Небезпеки.
Довгі хвили надій
Не пускають дощів,
Що зірватися хочуть
Безкрило,
Листопадам зненацька
Не вистачить слів –
Жовта ковдра
Вже серце накрила...

* * *

Що все – легенда,
І прадавній смуток
Жбурляє дню і ночі
Білий сніг,
І сивим сном
Неначе серце скуто,
Юрбою хвиля
Огортає вік.
Роздерли мертві віти
Ці дерева,
Які людською пам'яттю
Жили,
Від гніву взявши силу
Брата-лева,
Прикривши безлад,
Жахом проросли...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Вмирає вишня,
Втомлена й безсила,
Під тягарем
Байдужості й болінь.
Жила з любов'ю,
Що на світі білім
Усім правує,
Поки прийде тлінь.
І скінчиться
Оця маленька сага,
Яка, однак,
Тривала стільки літ.
Сокиру візьме
В руки чолов'яга,
Рубне по серцю –
Потемніє світ...

* * *

Навіщо спокушати
Щедрий дар
Порожніх слів,
Невчасно застарілих?
Навіщо віддавати
Пекло чвар,
Що вже нести століттям
Не під силу?
Навіщо вітер
Знову сильним став,
Зірвавши листя жовте
Над снігами?
Чекає щастя,
Що давно не мав,
Не цілувавши сонця
Жар-вустами...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Лелеко білий,
У яснім серпанку,
І воля в крилах –
Мрія про блакить.
Хоч вітер віє,
З вечора й до ранку,
Чекаєш сонця,
Що пала-горить.
Потворний вечір
Знов його сховає,
Напризволяще кине
Далебі.
А ранок світлий
Буде щирим раєм,
І промінь сонця
Вклониться тобі...

* * *

Ти ще існуєш, білий світе?
Навіщо заздрощі сховав?
Твоє життя все ж не прожите,
Хоча і волю, й долю мав...
Ідуть землею дивні люди
У сподіваннях та гріхах,
Шукають тільки щастя всюди,
По шию у своїх боргах...
І миті кожної все мріють,
Як будуть жити на землі,
Любов втрачають і надію,
І віру на святому тлі...

„...І був вечір, і був ранок...”

* * *

У символах життя
Прощає стиглий вік,
І стежить безталанно
День за ніччю,
На втіху Долі
Цей останній крик –
Нестерпний в очевидності
Сторіччя.
Належить сонцю
Пам'яті роса,
А рай бентежить пекло
Порятунком,
І сяє райдуга,
Як спиниться гроза,
Хоч за вчорашнє
Сплачуєм рахунки...

* * *

Княже мій земний,
Княже,
Що тобі зірки
Скажуть?
Що тобі шепне
Вітер –
Сивий свідок,
Замріяний митар?
Чим зігрієш ти
Душу?
Це зробити я
Мушу...
І княгинею
Грішно земною
Залишуся навіки
З тобою...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Цвітом папороть вкривало
На Івана, на Купала,
Ночі сили вистачало,
А віночки все пливли...
Сонце в тузі заховалось,
Потаємне щось втрачало
І провини всім прощало
Прокладало шлях у млі...
Шовковисте небо спало,
А багаття – не згасало
І вогнем гріхи шмагало,
На розтерзаній землі...

* * *

Навряд чи зрадить сонце
Тим вітрам,
Що обіймають хмари мармурові,
І не радіють потайки словам –
Собі шукають щастя і любові.
Навряд чи сонце схоче теплоти
В обіймах гніву
Від буття земного,
Відчувши погляд щирий самоти,
Збагнувши суть базікання чужого...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Остання безодня розлуки
Погрозливо тягнеться знов
І візьме собі на поруки
Зотлілу осінню любов.
Закриється сонце вітрами –
І зійде на землю пітьма,
Гріхи залишаються з нами,
Коли вже поблідли слова...

* * *

Пилюка сіра
Дні запорошила,
Заборонила
Вірить і кохать.
Дай, Боже,
Ще пізнати силу –
Братерства, весен
Віковічну рать.
Дай, Боже,
В сьогодні
Озирнутись,
Пробачить сонце
У зухвалій тьмі,
І слова ніжного
Із болем
Доторкнутись,
Зірок чутливих
Бачити вогні...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Я тричі запалю вогонь,
Усе прощаючи усім,
Закривши пелюстки долонь,
Щоб заглушити
Сірий грім.
І раптом стане
Біль чужий
Моєю раною навік,
Небес розгорнеться
Сувій –
Почне життя
Новітній вік...

* * *

Невже встигаєш, сонце,
Бути чесним
І у молитвах
Вічно воскресати?
Хіба рокам
Снаги ще вистачає
Для сповідей
І щирих слів осінніх?..

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Зігріваю твої долоні –
Виліковую душу хвору,
І тремтить по ночах безсоння,
Сивий дощ у сльотаву пору.
Знов бажаю, торкнувши слово,
Зупинити в роках сторіччя,
І до болю серця – готова,
Весни щедрі, мене покличте!..

* * *

Ще сонце
Волелюбне і запекле,
Ще вабить нас
Найвищий еталон,
Але існує
Й протилежний вектор,
Що зневажає
Совість і закон.
Іще лунає
Добровісне слово
І кличе нас
Під стяги боротьби,
Та всім керує
Віковічна змова
Добра зі злом
На теренах доби...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Люби народ, державо,
Серцем щирим –
І лиш любов'ю
Визначай буття!..
Плекатимуть тебе
В добрі та мирі,
І темряві –
Не буде вороття.
А нині –
У снігах твоя дорога,
Яка веде
В незвідану безмеж,
Забувши мову
І забувши Бога, –
Дітей своїх
Ти вже не впізнаєш...

* * *

Поступливе життя,
Що потемки триває
Під серенади
Солодкавих мрій.
Жива брехня,
Що маєм те,
Що маєм,
Марудить мозок
І талан людський.
Невже не можна
Зглянутись над нами
І шлях обрати
Чистий і прямий,
І обійнятись
З сестрами, братами,
Серця з'єднавши
Спільністю надій?..

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Якщо збагнеш гріхи благої мови
І слово кожне випишеш пером,
І серце буде до звитяг готове –
Тоді ударю я тобі чолом!
Якщо повіриш і простиш завчасно
Усім легендам їхню самоту, –
То знову сонце буде щиро-красним,
І знову мить відчуєш тільки ту...

* * *

Хист шляхетний
Обрала природа.
Не навмисно,
А все ж дожива.
Безпорадність
Святого народу
Лихом пада
У прірву-слова.
І немає ні ходу,
Ні броду,
А неправда –
Балачка пуста.
Де ж ти, воля
Сліпого народу,
Що в століттях
Замкнула вуста?..

„...І був вечір, і був ранок...”

* * *

Схаменися, народе!
Не руйнуй свою душу!
Озиратись несміло
Не пристало тобі.
Око совісті віку
Хочуть змусить
Заплющить
Твої діти невірні
І пігмеї-раби.
Тільки їм
Це не вдасться.
Їм тебе не здолати.
Ти воскреснеш, як пісня
У травневім гаю.
Вітер хмари розвіє –
Під вітрилами щастя
Припливеш ти у гавань
Жадану свою...

* * *

Береза далека,
Сплюндрований хрест –
На згадку про волю
Та долю,
І пам'ять гірка –
Проти смерті протест –
Як згусток
Незгасного болю.
І ранок похмурий,
І небо в дощах,
І туга осіння, безкрая –
Безмежжя зажури
Стрічає тебе
Обіймами пекла
І раю...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Вже зів'ялий листок
На долоні,
Почорнівши,
Незручно лежить,
Завмира в дощовому
Полоні,
Бо безсилий
Любити і жить.
Скнара-осінь приборкала
Сонце
І втомилась від сивих
Років,
Тільки стука дощем
У віконце
І лякає
Бездушністю злив...

* * *

Цей клекіт журавлиний
Серце кличе,
Штовхає у безпам'ятство
Роки,
Повітря тьохкає,
І пломеніють свічі,
Оголено торкаючись руки.
І погляд їхній,
Гіркотою скутий,
Усе прощає й спонукає знов
Відчути слово
У гріховних путах,
Ключі шукати
Від міцних заков...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Долі кидаю виклик —
Візьми,
Візьми мене всю —
Я прощаю,
Давні чари твої,
І ночі, і дні
Мов дитину,
Мене сповивають.
Куди поведеш
По теренах років?
Що згубиш у сивій
Блакиті?
Прости мені втому
Гріха почуттів
У скривдженій щедрості
Миті...

* * *

Ми – обранці
Замріяних весен,
Келих вітру п'ємо,
Як нектар,
І милується сонце
Воскресле,
Виглядаючи з темряви
Хмар.
На долонях
Застиглого літа
Знов гойдаємо
Хвилі душі –
Як багато іще
Не прожито!..
Як далеко іще
До межі!..

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Вирізьблює сонце
Яскраві перлини,
Побачивши ніжність весни,
В обіймах дощу
Непрощення загине,
Сплативши життю півціни.
Весна подарує
Зелене намисто
І райдугу сонцю –
У снах,
А осінь зірве
Все замріяне листя,
Дощі поселивши
В словах...

* * *

Роздяглася осінь
Під дощем похмурим,
І тихенько листя
Опада, як гріх,
І пожухли барви,
Від жури-зажури,
А невинний вітер
Проклина усіх.
Вже примовкло сонце,
Мов скорилось долі,
І прощає примхи
Вибрикам життя, –
Вкрасти день у ночі,
Не відчувши болю,
Знов бажає серце
Після каяття...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

О кришталева чистота
Надії,
В обіймах вулиць,
Перехресть,
Століть!
Чи, може, те пророцтво
Вічно діє,
Знов опаливши
Неможливість жить?
І обертає крига
Сіроока
Твій погляд,
Наче сповідь,
У роках.
Тремтить надія,
Жадібно – жорстока,
І вогник цей –
Іще в твоїх руках...

* * *

Не відмовляйся від любові!..
Схоже,
Життя – безбарвне,
Як нема гріха.
І серце
Схаменуться вже не зможе –
Сльоза остання
В ньому висиха.
Передосіння вічність
Вже підходить,
Світ засліпивши
Листям і дощем,
І чиста сповідь
В долі верховодить,
Їй, як Предтечі,
Серце віддаєм...

„...І був вечір, і був ранок...”

* * *

Кличу,
Кличу,
Знов кличу тебе
Та прощаю,
Прощаю,
Прощаю...
І долаю потвору з небес,
Що рознуздано
Рветься до раю...
Одурила вигнанців
Любов,
На хрещаті яри
Посилала
Під вівтар...
Та зірвала покров
І розп'яття збезчещене
Вкрала...

* * *

Негоже озиратися
В минуле,
Коли в обличчя
Знову вітер б'є,
Стерняста нива,
Втомлено заснула,
Все ворогам лукавим
Віддає.
Загнавши біль тупий
Наказом зверху
І захваливши
Тих катів пером, —
Над іменами
Вже зірки померкли,
Гріхи простивши
Під покірним злом...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Благає
Цей зухвалий світ –
Простити,
Усім усе сплативши
По боргах,
Ще встигне мир
Всі війни перебити
І кине зброю
На тернистий шлях.
Ти ще прощаєш,
Земле,
Темний морок,
Що вкрив тебе
Незайманим плащем,
Ведуть святі –
Тих мучеників –
Сорок,
І ми за ними
У сторіччя йдем...

* * *

Ж бурляє сіль
На рани віковічні
Знов мова предків
Трепетно жива.
Хоч погляди людей
Не ідентичні,
Усе ж хвилюють
Чарівні слова.
Що, мій народе,
Знову ти прощаєш
Чужі гріхи
Прочанам у віках?
І знову
Рай блаженний
Обіцяєш
На небесах
У розсипах-зірках?
А мова світла
На шляхах тернистих
Шукає звуки,
Примиривши час,
Під спів сопілки,
Незбагненно чистий,
З колін піднявши
І простивши нас...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

І навіть ти,
Що забажаєш влади,
В залізних ґратах
Не схили чола,
Відкрий століттям
Небезпечні вади
І схаменися –
Вже війна була.
Ще безліч днів,
Розіп’ятих безжально,
Усім відплатять
За чужий огріх,
Воскресне світ
Примиренням фатальним
І буде пісня,
І життя,
І сміх...

* * *

Моя чудова
Мудра мово,
Прозора пісне
Колискова,
Недоля віку
Не остання,
Що словом кличе,
Як бажанням.
Ти – вирій серця,
Шлях до Храму,
В житті та смерті –
Поруч з нами,
Ти – погляд сонця
І натхнення,
В устах надії –
Щире ймення.
Собі не візьмеш
Нагороди –
Спокутий гріх
Твого народу, –
Живи в століттях
Для любові
У вірі вічній –
Ріднім слові !..

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

А все було
Таким безглуздим
І без пошани самоті,
Спочатку слово
Стало усним
І головуючим в житті,
Потому розгорнуло
Крила,
Злетівши поспіхом
У вир,
Неначе все собою змило,
Відчувши слух і смак,
І зір,
І знову, прокляте
Собою,
Простило кожному
Огріх,
В писемну форму
Вбрало зброю
Та й розпанахало
Усіх...

* * *

Філософія слова –
Найзручніша отрута,
Що собою і вабить,
І зненацька вбива,
Мить відроджує знову
І ненавидить люто,
Як пірнеш у глибини –
Неозорі слова.
Ти злітаєш до сонця,
Відчуваючи перли,
Потім – наче у прірву –
Неосяжність землі,
І жадаєш цих звуків,
Що у серці завмерли,
Та відчуті свободу
Все одно не змогли...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

У ворогів
Вже затупились стріли,
Зелене віття верби обняло,
Підстав немає говорити мило
І опускати трепетно чоло.
“Процес пішов”, – говориться
Народом,
Нарешті і “консенсусу” –
Хвала,
Але ж немає у вогнях
Ні броду, ані проходу
З міста до села.
Брутальні дні,
Не менш брутальні – ночі,
А на зорі –
Знов вітер заспіва,
Роки життя вертатися
Не хочуть,
Ховатись хочуть
За дзвінкі слова...

* * *

Ці пристрасті неба –
Наївно-гіркі –
Чи сіре воно,
Чи блакитне...
Шле сонце правдиве
Печаль за гріхи,
Аж поки сумління
Розквітне.
В молитві кохання
Лишаючи світ,
Заманює
В пастку натхнення, –
А потім напродиво
В розповні літ
Чуже обирає наймення...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Якщо дощі зірвуться з піднебесся –
Оті краплини – як осінній гріх –
Шалене сонце більше не воскресне
І доля не покvapить за всіх.
Моє життя у відчаї спочине,
Збагнувши найспокусливіші дні, –
Та розповідь про все – лише калині,
Коли ми з нею лишимось одні.
Я обійму її зелені віти,
Відчувши терпкість ягід на вустах –
Куди ж від тебе, Доленько, подітись? –
Накреслено мені єдиний шлях...

* * *

Я цілую, весно, твої очі...
Подих вітру
Щось мені наврочить.
Сонця промінь
Усміхається ласкаво
Небесам
Блакитно-золотавим.
Весно! Весно!
Ти – немов наслання,
Станеш гордою –
Твій погляд –
Не останній.
Все на світі – лиш для тебе
І з тобою...
Просто люди називають це
Любов'ю...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Незбагнені чари любові...
Це ніжне розбурхане диво,
Краплини нестримної крові
Нагадують весни мінливі.
У вирій несуть та жбурляють
В безодню нічну і жахливу,
Як в танці, тебе закружляють,
Як подих, зупинять у зливу.
Свавілля гріха та розплати
Терзатиме дух гостробоко –
Чи зможу за тебе віддати
Життя кожну мить,
Крок за кроком?..

* * *

Наче темне провалля ночі –
Ці очі,
Тоне в них і надія, і віра,
Наче ватра ясна,
Палахкоче
Їхня ніжність,
Нестримна
І щира...
Очі, очі...
Невже ж то кохання,
Не судилося котрому
Щастя?..
За гріхи ж бо воно,
Безталанне,
Заблукало у серці
Невчасно...

„...І був вечір, і був ранок...”

* * *

Тебе зректися
Просто не посмію,
Бо на розп'ятті
Ще живе надія,
Любов чарує,
А за нею – віра,
Несе їх сонце
В срібносяйний
Вирій.
Нема дороги,
А так хоче доля
Її зустріти,
Виблагавши волю,
І ще далеко
Вдвох іти до краю
В теренах пекла
До куточка раю...

* * *

Наївних щедрот –
Вистачає,
Й базікань безсилиях
Річок,
А серце і досі
Бажає
Відчути безмежжя
Зірок.
Підслухаю змову
Осінню,
Щось листя шепоче
Вітрам,
Хоч весни лукаві –
Не винні,
А їх за кохання
Віддам...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Наче сонце беру в долоні
І торкаюсь губами неба –
Так чарують троянди червоні,
Їх зривати сьогодні
Не треба.
Пелюстки нахиляють вії –
Знов їм хочеться
Щастя і сили,
Та, милуючи серце, мріють,
Щоб тепло їх подовгу
Гріло.
Шепочу ці слова любові,
Обійнявши поглядом диво, –
Ви, троянди, і справді, – казкові,
Бо життя прожили красиве...

* * *

Беззоряно в душі,
Давно беззоряно,
Кружляють в напівтемряві роки...
І силуети днів,
Мовчанням зораних,
Заплутані народжують думки.
І сплять слова,
Що вже втомилися,
І біль нестямний ожива
В останній милості...

„...І був вечір, і був ранок...”

* * *

Вже зупиняю
Свій шалений біг
По справах і паперах
Життєдайних,
Торкаюсь долі –
Ось він, цей поріг,
Прудких років,
Дай, Боже, –
Не останніх.
Мої зірки,
Знов сяють з висоти,
Я чую їхню
Чудодійну силу,
А крізь роки –
Зі мною – знову
Ти,
І доля – поруч
На спокійних крилах...

* * *

Незграбна доля
Відповіддю слова –
То зачарує
Під надії жест,
А може зажуритись
Сонцем знову –
Який важкий
Отой гранітний хрест.
Що хочеш, Доле,
Літо повернути
І бігти навпростець
Через буття?
Назустріч вірі,
Що в роки закута,
Падуча зірка –
Пізнє каяття...

„...І був вечір, і був ранок...”

* * *

Можливо, ти
Зустрінеш випадково
Свою любов
І ту невчасну ніч –
І озирнеться у молитві слово,
Відчувши погляд
Скривджених сторіч.
А чий то біль?
Чия застигла воля,
Що проклинає
Прокляту вже мить?
Хвилини мовчазні,
Неначе голі, –
Нізащо їх нікому
Не спинить...

* * *

Чому той ризик зупиняє
Серце?
І що віддам безсилому вогню?
Ти ще живеш,
Хоча чекаєш смерті,
Збagni дощі,
А я – тебе збагну.
Озветься знову
Розмаїте літо,
А квіти голі –
В крапельках роси...
Хіба прощати –
Означає “жити”?
Хіба кохати –
Означає “ти”?...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Дорога до Бога –
Далека, примарна,
Вогні не горять,
Небо – сіре та хмарне,
Спокуті гріхи,
Мовби чорна лавина,
У пеклове коло
Без раю закинуть...
Він потім покличе
До себе на сповідь.
Чи зможе простити
Оголену совість?
Чи здатний Йому
Подивитися в очі?
А сонце до Нього
Пропустить,
Як схоче...

* * *

Кохання вічне,
Як химерний світ,
Його пізнати не дано
Нікому,
І знов пірнаю
Крізь багаття літ
В цю блискавку
Та божевілля грому.
Лечу у вирій
За роками вслід
Та не віддам нічого
Без прощання,
І зупиню собою
Щастя мить
Шаленого
Та все ж мого –
Кохання...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Мости печалі
Крізь роки.
Минає літо.
Як білий папірець,
Війне зима.
Від осені
Нікуди не подітись,
Вона, нещира,
Душу обійма.
Стискає серце
В жалоцах і злобі...
В житті невчаснім –
Відчаю нема,
Цій загадково
Стриманій особі
Не віриться,
Що вже давно –
Сама...

* * *

Ще до осені лишилось
Кілька літ,
Знову кличуть весни-крила
У політ,
Відкриває сонце стежку
В небеса –
Та минають негаразди
І гроза.
Погляд сонця
Не відштовхує роки,
Та у небі
Щиро світяться зірки...
Скільки, осене,
На світі мені жить,
Сумувати і радіти?
Вічність?
Мить?..

„...І був вечір, і був ранок...”

* * *

Що буде далі у житті –
Не знаєш,
Недавній грішник
На святій землі,
У тих нещирих
Все ж таки бажаєш,
Краплинок сонця
У нещадній млі.
На перехресті
Небувалих весен
Наллєш у серце
Розпачу вітрів –
Але збагнеш
Лиш на осінніх кресах:
Сказати більш –
Не вистачило слів...

* * *

У бухті земної любові
Під затишок лагідних
Днів
Прощаю незгадане слово,
Засмучене жаром вогнів.
Нитками пустих обіцянок
Наосліп прядуться роки,
І я повертаюсь
На ганок
Хатини,
Де рідні батьки...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Лишаю день
І ніч лишаю
В глухім обшарпанім куті,
Іду у далеч небокраю
По твердо обраній путі...
Шовкове сонячне волосся
Квітує маком навесні –
Це все примарою здалося
Або ж наснилося мені...
Роздерло небо ліс і поле,
Птахи сховались під дощем,
На згадку – всі примхливі
Ролі,
Що вкриті бісовим плащем...

* * *

Немає ні кінця ні краю
Любові жадібній людській,
І знову весни зустрічаєм,
Забувши грізний водорий.
Нас не лякають
Темні зливи
І сірі безвісті бажань,
Палючі блискавки у гніві –
Свого ми прагнем без вагань.
Одним-однісіньким словечком
Любов хвилює грішний жар
Промінням сонця безкінечним,
Що зупиняє щирість хмар.
І світять крізь століття
Зорі
У смуті розпачу тривоги, –
За те, що ти рятуюєш долі, –
Усе тобі прощає Бог...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Блукаємо поміж роками
Й не задля слави живемо,
Надія чиста – вічно з нами,
Вона завжди для нас – кермо.
Блакитно-золоте проміння
Під нестерпучий стогін літ,
Вже час настав збирать
Каміння,
Збагнули ми зухвалий
Світ.
Усе життя йдемо до Бога,
Прочани Долі та небес,
Лиш невідомо, де ж дорога
І віри та любові хрест...

* * *

Вполоні хмари блискавиця
Намалювала острови,
То ж де гріхів ночує птиця, –
Вже остаточно знаєш ти.
І поцілунок грому бісить,
Небесний падає прокльон,
І вже закінчується кисень,
А почуттів гуде – мільйон.
Нема, нема кінця обіймам...
Попону хмари розірви,
І з неї сонце стигле вийми –
Й цю мить життя благослови!...

„...І був вечір, і був ранок...”

* * *

Знов заманулось навпрошки
Промчать між людом,
Дзвінок останній
Крізь роки
Почуєш всюди.
Завзятим блиском
Миготить
Вогонь минулий,
Цієї миті –
Не спинить
Безсилим гулом.
Тримай хвилини у руці
Відбитком щастя,
Одноманітності дощів
Тебе –
Не вкрасти...

* * *

Чи поруч ти?
Чи знов далеко?
Тебе відчую,
Бо живу.
Покличуть
На крило лелеки –
Кружляють весни
Наяву.
Такі обачні
Долі кроки –
Жага бажання
Не стиха,
Жорстокий день,
І ніч жорстока
Любові хочуть
І гріха...

„...І був вечір, і був ранок...”

* * *

Берег бажання –
Берег життя,
Берег прощань застарілих...
Не залишаю гріхів
Почуттям,
Що вже рокам –
Не під силу...
А наостанку
Дістанеться лиш
Сірий квадрат
Чи півколо...
Вежа –
Яскраві червоні
Вогні,
І засторога –
Навколо...

* * *

Я призабула дзвони ті,
Далекі дзвони,
Та їхній стогін уночі –
Як біль червоний.
Тортур жалобних
Гострий звук,
І плач розплати –
Це пекло здичавілих рук
В дощах проклятих.
Летить цей дзвін
У рокіт літ,
Не знавши раю,
Тотемний шлях –
Гріховний світ,
І плач – без краю...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Буря звалить із ніг
Буття –
Може, століттю здається?
Опанувати чужі почуття
Спроста чи зважиться серце?
Швидко за вітром той човен
Пливе,
Мороку – волі немає...
Знову і знову кохання моє
Сили життю повертає...

* * *

Чому ти, сонце,
Так надійно чисте?
Твоє проміння –
Мерехтливий хрест,
А небо голе
Над повітрям висне,
І вітер в грози, як навмисно,
Вмерз...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Нестримні і жадібні ночі
В обіймах свавілля гріха.
Знов небо зірки залоскоче –
Настане година лиха.
Уражений поглядом Бога
Цей крик у розгойданій млі.
Як довго іще до порогу
Іти божевіллям землі!..

* * *

Росте тополя осторонь дороги,
Чекає щастя всупереч рокам,
Киває вітру, поглядом – на Бога,
Між небом і землею – сам на сам.
Іще так довго їй на світі жити,
Дощем вмиватись, слухати пісні,
І сонце бачить в сивині блакиті,
І чути Долю взимку й навесні...

„...І був вечір, і був ранок...”

* * *

Плаксиве сонце дивиться
У вікна –
Зима в переймах
Вікових причин,
Чи можуть безнадій дощів
Уникнуть
Гіркі слова у щирості
Провин?...

* * *

Коли заплющиш очі –
Листопад,
І жовтий сон злітає,
Наче казка,
Вкриває землю
Вересневий лад
І кличе дощ,
Замріяний невчасно...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Від тебе і до мене –
Сорок зим,
Що менше – весен,
Осені ж – чимало,
Дощів, як месників,
Що випускають жало,
Не впустимо у наш
Небесний дім...

* * *

Знов забажає серце
Безталанне
Життям пробігти
По роках і днях,
Любове, не спиняй
Свого обману,
Що без провини
Криється в словах...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

За безлад справ і обіцянок
Себе ти мучиш день і ніч,
А сонце дивиться у ранок
Під незліченний біг сторіч,
Шукає у вчорашній пісні
Лукавість щирості надій, –
Та обривають стигле листя
Вітри безособових мрій...

* * *

У чому зміст життя?
В невдалих кроках
На тлі прощань
Та бажаних надій?
Чи у хвилинах щастя
Сірооких,
Що відчують
Безпорадність мрій?
У вітрі, що несеться
Очманіло
Над воскресінням
І минулим днем?
Чи в обертах буття,
Що десь зомліло
На карнавалі жадібних
Богем?...

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Річки кохання спорожніли,
Бо у землі немає сил,
Птахи-невдахи очманіли,
Не відчують щастя крил,
Неспокій вітру спокушає,
Благає сонце каяття –
Терпіння віру обіймає,
Веде на прощу все життя...

* * *

Чому століття розгубилось
І без любові прожива?
Гріхи спокуті за немилість
І за безжалісні слова?
Чому байдуже сонце сяє
І небо з горя не впаде?
Чому за все усіх прощає –
І день за ніччю знову йде?..

„...І був вечір, і був ранок..”

* * *

Івечір був,
І щирий ранок...
Так здавна сталося
На землі,
Що сонце
В небі заблукало
У молитвах,
Як уві сні...
Ти, земле, сива
І понура,
В червоних маках
Зацвітеш...
Мине печаль,
Мине зажура,
Якщо життям
До Бога йдеш...

З М І С Т

С. Реп'ях. Обраниця весни	5
“Який зухвалий, очманілий час...”	9
“Боронь нас, Боже, від печалі...”	10
“Тебе здивує і навік прилине...”	12
“Неспокою горя, як свідків, чекай...”	13
“Як ти гадаєш...”	14
“Солодкий смак життя...”	16
“Долюби наостанку спокуси...”	17
“Як ці зірки відчуті знову...”	18
“У кожної Долі – своя булава...”	19
“На лаві підсудних – любов посивіла...” ..	20
“А ця історія неправдою була...”	21
“Я про тебе і гадки не мала...”	22
“Жіноча доля – вікова сваволя...”	24
“Я – Жінка...”	25
“У чому сенс життя...”	26
“Благаю мить...”	27
“Я вдячна тобі, Доле...”	28
“Я на тебе чекаю, доню...”	29
“Терпіння – дар Богів...”	30
“І знов малюю я весну...”	31
“На тлі небажаних прощань...”	32
“Чорні очі доріг...”	33
“То все – легенда...”	34
“Вмирає вишня...”	35

“Навіщо спокушати щедрий дар...”	36
“Лелеко білий...”	37
“Ти ще існуєш, білий світе...”	38
“У символах життя...”	39
“Княже мій земний, княже...”	40
“Цвітом папороть вкривало...”	41
“Навряд чи зрадить сонце...”	42
“Остання безодня розлуки...”	43
“Пилука сіра дні запорошила...”	44
“Я тричі запалю вогонь...”	45
“Невже встигаєш, сонце...”	46
“Зігриваю твої долоні...”	47
“Ще сонце волелюбне...”	48
“Люби народ, державо...”	49
“Поступливе життя...”	50
“Якщо збагнеш гріхи ...”	51
“Хист шляхетний...”	52
“Схаменися, народе!...”	53
“Береза далека...”	54
“Вже зів’ялий листок...”	55
“Цей клекіт журавлиний...”	56
“Долі кидаю виклик...”	57
“Ми обранці замріяних весен...”	58
“Вирізьблює сонце...”	59
“Роздяглася осінь...”	60
“О кришталева чистота надії...”	61
“Не відмовляйся від любові...”	62

“Кличу, кличу...”	63
“Негоже озиратися в минуле...”	64
“Благає цей зухвалий світ...”	65
“Жбурляє сіль на рани віковічні...”	66
“І навіть ти, що забажаєш влади...”	67
“Моя чудова мудра мово...”	68
“А все було таким безглуздим...”	69
“Філософія слова...”	70
“У ворогів вже затупились стріли...”	71
“Ці пристрасті неба...”	72
“Якщо дощі зірвуться...”	73
“Я цілую, весно, твої очі...”	74
“Незбагнені чари любові...”	75
“Наче темне провалля ночі...”	76
“Тебе зректися просто не посмію...”	77
“Наївних щедрот вистачає...”	78
“Наче сонце беру у долоні...”	79
“Беззоряно в душі...”	80
“Вже зупиняю свій шалений біг...”	81
“Незграбна доля відповіддю слова...”	82
“Можливо, ти зустрінеш випадково...”	83
“Чому той ризик зупиняє серце...”	84
“Дорога до Бога – далека, примарна...”	85
“Кохання вічне, як химерний світ...”	86
“Мости печалі крізь роки...”	87
“Ще до осені лишилось кілька літ...”	88
“Що буде далі у житті – не знаєш...”	89

“У бухті земної любові...”	90
“Лишаю день і ніч лишаю...”	91
“Немає ні кінця ні краю...”	92
“Блукаємо поміж роками...”	93
“В полоні хмари блискавиця...”	94
“Знов заманулось...”	95
“Чи поруч ти?..”	96
“Берег бажання – берег життя...”	97
“Я призабула дзвони ті...”	98
“Буря звалить ...”	99
“Чому ти, сонце...”	100
“Нестримані і жадібні ночі...”	101
“Росте тополя ...”	102
“Плаксиве сонце ...”	103
“Коли заплющиш очі...”	104
“Від тебе і до мене – сорок зим...”	105
“Знов забажає серце безталанне...”	106
“За безлад справ і обіцянок...”	107
“У чому зміст життя?..”	108
“Річки кохання спорожніли...”	109
“Чому століття розгубилось...”	110
“І вечір був, і щирий ранок...”	111

Літературно-художнє видання

МАМЧИЧ Олена Борисівна

“...І БУВ ВЕЧІР, І БУВ РАНОК...”

Поезії

Редактор ***С.П. Реп'ях***

Технічний редактор ***Г.В. Корбач***

Комп'ютерний набір: ***О.М. Яценко***

Комп'ютерна верстка: ***О.І. Полковник***

Художник: ***Г.О. Морозова***

Фото: ***В.М. Шайгородський***

Коректор ***О.М. Пильник***

Здано до набору 27.03.2006. Підписано до друку 03.04.2006.

Друк офсетний. Формат 60х90/32. Папір офсетний.

Гарнітура Monotype Corsiva, Times New Roman.

Умовн.друк.арк.3,6. Умовн.фарб.відб.3,6. Обл.вид.арк.3,8.

Тираж 500 прим. Зам. № 8193

Видавець – редакційно-видавничий комплекс

«Деснянська правда»

14000, м. Чернігів, просп. Перемоги, 62.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи. Серія ДК №693 від 28.11.2001 р.